

LUMINA.

Ese odata in septemana:
Duminec'a.

Pretiu de prenumeratiune:

pre anu intregu . . . 6 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . 3 fl. v. a.
„ patrarin de anu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre anu intregu . . . 9 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . 4 fl. 50 cr.

Correspondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunei „Lumina“ in Aradu, cancelari'a episcopesca.

Pentru publicatiunile de trei ori, ce contieniu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmond) tacs'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. era mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiu publicatiuniloru se se anticipe.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

Sinodulu eparchiei Aradului.

Siedinti'a VII.

s'a tienutu la ^{24 Apriliu}/_{6 Maiu} 1875. dupa médiadi Presiedinti'a ordinaria. Notariu Georgiu Popa.

Nr. 117. Paulu Rotariu, referintele comissiunei epitropesce, aréta cà fundatiunea Patriciu Popescu cuprinde: a) capitalu 158 fl. 92. cr. b) interese 9 fl. 63 cr; de totu 168 fl. 55 cr. Propune, si sinodulu primesce:

Se ié la cunoscentia starea fundatiunei Patriciu Popescu si se incuvintiéza ratiociniulu.

Nr. 118. Despre depositele elocate sub ingrigirea epitropiei diecesane, comissiunea propune si primindu sinodulu, enuncia:

Se ié la cunoscentia cumca sumele sunt elocate in cass'a de pastrare; comissiunea a vediutu libelele. Sumele comunitatiloru bisericesce, se impoteresce consistoriulu a le estradá in casu de necesitate urginte. In casu de asemenea estradare a sumeloru ce competu comunitatiloru Igrisiu, Topolovetiu, si San-Nicolaulu micu, consistoriulu se li impuna conditiunea ca, prin aceste sume se intregésca sessiunile parochiali, fiindu-cà aceste sume sunt din desdaunarea de dupa espropriatiunea unoru parti din acele sessiuni.

Nr. 119. Cu privire la fundatiunile bisericesce si scolarie de prin comune, comissiunea repórta cà in protopopiatulu a) Aradului sunt 11 fundatiuni; b) in alu Chisineului 9; c) in alu Lipovei 11; d) in alu Hasiasiului 3; e) in alu B. Comlosiului 6, — cari tóte la olalta representa sum'a de 28,482 fl. 66 cr. mai sunt inca fundatiuni, ce s'au insinuat consistoriulu ca esistinti, dar a caror'a stare pana acum'a nu e cunoscuta.

Sinodulu ié cunoscentia cumca fundatiunile de prin singuratecele comune representa o suma de 28,482 fl. 66 cr. val. aust. Totodata se apróba despusetiunile ce le-au facutu consistoriulu pentru relevarea fundatiuniloru inca necunoscute, dar insinuate ca esistinti.

Nr. 120. Cu privire la administrarea si manipularea averiloru bisericesce din protopopiate, comissiunea propune si

Sinodulu constata cumca protopresbiterii au corespunsu ordinatiuniloru consistoriali esmise in caus'a administrarii averiloru bisericesce.

Nr. 121. Cu privire la insarcinarile speciali, ce epitropi'a eparchiala le-au capetatu dela sinodulu eparchialu ordinariu trecut, comissiunea propune si

Sinodulu constata:

1. cumca pretiuirea obiecteloru din inventariulu fundulu instructu nu s'a potutu efeptuí conformu indrumarii sinodali de sub Nr. 152., din caus'a mutarii Preasantiei Sale fostulu episcopu, acum archiepiscopu si metro-

politu, dara se va efeptuí cu ocaseunea predarii acelu fundu Preasantiei Sale noului episcopu;

2. cumca fostulu episcopu a incredintiatu fondulu instructu parintelui vicariu acum archimandritu Andrei Papp.

3. cumca fundulu instructu s'a mai inmultitu cu unele obiecte mobiliarie, cu 36 de scaune de trestie cumperate a nume pentru trebuintiele consistoriulu, ce le-a procuratu fostulu episcopu, pentru cari inse mai are se pri-mésca o rebonificatiune de 88 fl.

4. cumca socotile epitropiei provisorie a fonduriloru diecesane, conformu decisului sinodalu Nr. 156 din anulu trecut despre fondulu dela statu pentru ajutorarea comuneloru miste s'au aretatu, si socót'a s'au asternutu si Innaltulu Ministeriu prin Escelinti'a Sa Metropolitulu actualu. — Acestu ajutoriu a fostu 15,596 fl. 89 cr. din cari s'au spesatu 4671 fl. 49 cr. si a remasu 10,925 fl. 40 cr. in cass'a de pastrare, éra libelulu la epitropi'a provisoria a fonduriloru comune.

5. conformu decisului sinodalu Nr. 166 din an. trecut, epitropi'a a escontentatu viaticulu si diurnele deputatulu Petru Sabo.

6. socotile monastirei Bodrogu, consistoriulu le-au censuratu si incuviintiatu.

In fine socotile epitropiei eparchiale fiindu in ordinea receruta, epitropiei i se dá absolutoriu.

Nr. 122. Cu privire la fundatiunea Paffyana

Sinodulu constata cumca sum'a activa a acestui fondu este de 11,520 fl. 46 cr. si-lu indruma pre Consistoriu a dá stipendie conformu testamentulu de la fondatore.

Nr. 123. Luandu-se la censurare reportulu epitropiei consistoriali din Orade-mare, cu privire la ratiociniile acelei epitropii, dupa propunerea comissiunei,

Sinodulu decide cà, nealaturandu epitropi'a contractantie despre primirea sumeloru intrate, desi erogatiunile sunt documentate tóte prin chitantie valide, socotile se se restituésca numitei epitropii cu acea insarcinare, ca la anulu viitoriu se le astérna de nou, adjustate conformu preseriseloru legii, de altcum se ié la cunoscentia cumca intratele au fostu 7118 fl. 87 cr., spesele 5423 fl. 99 cr. au remasu in cassa dupa adaugerea restulu din anulu trecut 3018 fl. 83 cr.

Nr. 124. Cu privire la incassarea sumei eiectate de 3 cr. dupa propunerea comissiunei,

Sinodulu ié la cunoscentia cumca consistoriulu din Orade, in anulu trecut a purcesu mai energiosu in acést'a causa; a incassatu 732 fl. 90 cr., éra in anulu curinte 412 fl. 68. Totodata se indruma consistoriulu a continuá incassarea acestoru sume.

Nr. 125. Cu privire la tassulu II. si alu III. dupa propunerea comissiunei,

Sinodulu ié la cunoscintia cumca in tassulu II. si alu III. In anulu 1874. s'au incassatu 150 fl. 22 cr. incursi la epitropi'a consistoriala. Totodata se indruma consistoriulu, ca aceste dóue tassuri se le separeze si se le introduca pe totu teritoriulu seu.

Nr. 126. Cu privire la bugetulu consistorialu pe anulu curente, dupa propunerea comisiunei,

Sinodulu primesce bugetulu consistoriului din Orade de dupa cum s'a statoritu si in anulu trecut.

Nr. 127. Cu privire la cererea epitropiei consistoriali din Orade pentru absolutoriu, dupa propunerea comisiunei,

Sinodulu dá absolutoriu epitropiei consistoriali din Orade, in privinti'a agendelu si a manipulatiunei, éra in privinti'a ratiocinielu. absolutoriulu i se va dá la anulu viitoriu, dupa ce va satisfacé decisului sinodalu de de sub Nr. 123.

Nr. 128. S'a luat la desbetere carti'a Escelentiei Sale Parintelui Metropolitu, de datulu 16. Apriliu an. cur. Nr. 54. metr. prin care a provocatu sinodulu a ingrigi din a sa parte pentru spelele congresului carele se va continua la tómma.

Sinodulu ié la cunoscintia cu observarea cá aceste spese sunt prevediute in bugetu. Éra daca pana in luni-le de tómma nu s'ar puté incassá sumele prevediute in bugetu, consistoriulu se impoteresce a anticipá spelele din careva fondu. Totodata Maritulu congresu se fie rugatu, a nu statorí mai multu de 50 cr. de mila in spelele de caletoria, si a nu luá de basa la caletoria de cátu lini'a drépta.

Nr. 129. S'a luat in desbetere reportulu fiscalu consistorialu Ioanu Popoviciu Desseanu relativu le lasamentulu Elen'a Birt'a. — La propunerea lui Vincentiu Babesiu,

Sinodulu nu póte aprobá necorespunderea essacta la decisulu seu de anu de sub Nr. 150, dar ascultandu pre aperiatorulu Ioanu Popoviciu Desseanu despre greutatile ce a intimpinatu, sustiene dispusetiunea sinodului de anu, si aviséza consistoriulu a staruí cu tóta energi'a la esecutarea esacta a aceleia.

Nr. 130. La propunerea lui Parteniu Cosma,

Consistoriulu se insarcina a procurá literile fundatiionali de Fauru, si a procede conformu acelor'a in manipularea fundatiunei.

Nr. 131. Petitiunea lui Iosifu Belesiu, deputatu preotiescu din cerculu Radnei, pentru escontentarea diurnelu si a speleloru de caletoria inca restante dela sinodulu electoralu din 1873.

Se transpune consistoriului spre escontentare, incátu acelea i competu si sunt staverite de comisiunea respectiva sinodala.

Nr. 132. La ordine este renunciarea lui Georgiu Dogariu la postulu de asesoru consistorialu onorariu, si de membru in epitropi'a provisoria a fonduriloru comune. — La propunerea comisiunei,

Sinodulu nu primesce renunciarea lui Georgiu Dogariu de asesoru consistorialu si de membru in epitropi'a provisoria, ci indruma consistoriulu se-lu recerce a remané si mai departe in postulu seu.

Nr. 133. La insciintiarea epitropiei provisorie, de datulu 17 Apriliu a. c. Nr. 278. despre repausarea comembrului ei Paulu Fizesianu,

Sinodulu decide a se alege altu membru inca in decursulu acestei sessiuni.

Nr. 134. Nicolau Zigre, ca reportore, presinta protocolulu delegatiunei sinodali, ce conformu decisului de sub Nr. 25, la Temisiór'a s'a intrunitu cu delegatiunea sinodului din Caransebesiu la $\frac{23}{5}$ Apriliu an. cur. In acésta intrunire, delegatii, cu 15

voturi in contr'a aloru 12, s'au pronunciatu ca fondurile ce sunt comune dieceselu de Aradu si Caransebesiu, se remana si mai departe in comuniune; éra cu 20 de voturi in contr'a aloru 8 s'au pronunciatu ca locul de administratiune a acestoru fonduri se fia Temisiór'a.

Alesiu Popoviciu propune si, supunendu-se propunerea la votarea nominala, cu 26 voturi in contra aloru 18 voturi se enuncia :

In urm'a decisului congresualu de sub Nr. $\frac{6}{1874}$ sinodulu substerne actulu incercarii facute intre ambele sínóde. Sinodulu acest'a inse declara, cá decisulu seu adusu sub Nr. 105 si 115, care suna pe langa impartirea fonduriloru comune, si mai departe ilu sustiene.

Nr. 135. Vincentiu Babesiu propune:

Avenu a se supune caus'a fonduriloru comune de nou decisiei congresului nationale, subscrisulu considerandu cá prin pertractarile de pana aci s'a aretatu, cumca celu mai greu cumpenitoriu argumentu in contr'a administratiunei comune a fonduriloru este gretatea séu chiar nepossibilitatea de inspectiune si censurare de computuri prin ambele séu mane poimane dóra prin trei séu patru sínóde eparchiali, considerandu mai departe cá consistoriulu metropolitanu din lips'a speleloru necesarie nu este stabilisatu, si senatele acelu'a cu mare nevoia abia cáte odata in anu se potu intruni, spre mare dauna a causelu de competinti'a loru si crestiniloru atarnatori dela ele: propune a se dá maritulu congresu urmatoriulu votu supletoriu pentru Regulamentulu de administratiune comuna a fonduriloru:

Forulu competente pentru revisiunea computelu si pentru deciderea cestiuniloru controverse de administratiunea fonduriloru comune, in casulu daca aceste fonduri ar remané a se administrá in comunu, se fie senatulu epitropescu alu consistoriului metropolitanu; pentru casurile de principiu si cele apelate — plenu consistoriului metropolitanu, ér pentru de a face posibila stabilisarea si functiunea permanente a consistoriului metropolitanu, fondurile aceste comune se contribue proportionalminte o suma de 2000 fl. pe fie care anu, acceptandu-se asemenea contribuire si din partea archidiecesei si mai incolo din ori care alte fonduri, ale caroru revisiune apartiene la competinti'a acelu'a.

Acésta propunere se pune la ordinea dilei pre mane.

Nr. 136. Vincentiu Babesiu propune:

Din consideratiune, cá venitulul fondului bisericescu comunu deja a ajunsu la frumósá suma de 30,000 fl. v. a. ér dealta parte cá lipsele diecesei, mai vertosu lipsele de medilóce pentru cultura a poporului, anume pentru crescerea de clerici si de invetiatori buni, au devenitu fórte aduncu semtite, incátu ea ni amenintia cu dauna nereperabile caus'a cea mai santa a biserice si scólei propune: a se incuvintiá, ca in contielegere cu dieces'a Caransebesiului, din venitulul fondului bisericescu comunu deocamdata un'a a treia parte, ér mai incolo cerendu trebuinti'a, pana la diumetate sé se dee ambeloru diecesé in proportiunea sufletésca, anume in cuota de $\frac{3}{5}$ pentru Aradu si de $\frac{2}{5}$ pentru Caransebesiu. Restulu capitalisandu-se si mai departe; ér sum'a ce se va veni pe partea acestei diecese sé se primésca de epitropi'a consistoriului aradanu, si sé se folosésca pre scopulu mai susamintitu in mesura neaperatu receruta, facendu-se despre intrebuintiare specialu reportu justificatoriu la sinodulu anului viitoriu,

Acésta propunere se pune la ordinea dilei pre mane.

Acestu protocolu s'a cetitu si s'a autenticatu in comisiunea sinodala emisa sub Nr. 191.

- Aradu in 27 apriliu/9 maiu 1875.

Presiedinte:

Ioanu Metianu, m. p.

Episcopu.

Georgiu Popa, m. p.

Proto-Notariu sinod.

Ioanu Popoviciu-Desseanu, m. p.

Deputatu sinodalu.

Vasiliu Paguba, m. p.

Deputatu.

Siedinti'a VIII.

s'a tienutu in $\frac{25}{7}$ Apriliu 1875. demanétia. Presidulu ordinariu. Notariu: Georgiu Feieru.

Nr. 137. Protocolulu siedintiei a V cetinduse

S'a autenticatu.

Nr. 138. Se pune la ordinea dilei doua propuneri facute din partea lui Vincentiu Babesiu, cari fusera inca in sedintia de eri presintate; I-a propunere este urmatoarea: Avendu a se supune cauz'a fondurilor comune de nou decisiunii congresului national, subscrisulul considerandu ca prin pertractarile de pana aci s'a aratatu cumca celu mai greu cumpenitoriu argumentu in contra administratiunii comune a fondurilor este greutatea seu chiar neposibilitatea de inspectiune si censurare de computuri prin *ambele*, si mane primane dora prin *trei* seu *patru* sinode eparchiali, considerandu mai de parte ca consistoriulu metropolitanu din lips'a speselor necesaria nu este stabilisatu, si senatele aceleia cu mare nevoia, abia cate odata in anu se potu intruni, spre mare dauna a causeroru de competinti'a loru si a crestinilor atarnatori dela ele: propune a se da maritulu Congresu urmatoriulu votu supletoriu pentru Regulamentulu de administratiune comuna a fondurilor:

Forulu competente pentru revisiunea computeloru si pentru deciderea cestiuneloru controversate de administratiune a fondurilor comune, in casulu daca aceste fonduri ar remanea a se administra in comunu, se fie senatulu episcopescu alu Consistoriulu metropolitanu, pentru casurile de principiu si cele apelate — plenuu consistoriulu metropolitanu, — era pentru de a face posibila stabilisarea si functiunea permanenta a Consistoriulu metropolitanu, fondurile aceste comune se contribue proportionalmente o suma de 2000 fl. pe fie care anu, acceptanduse asemenea contribuire si din partea archidiecesei si mai incolo din ori cari alte fonduri, ale carora revisiune apartiene la competinti'a aceleia.

Fatia de acesta propunere Parteniu Cosma face urmatoarea contra propunere:

Considerandu ca suntemu la finea sesiunii sinodali si inca mai avemu o multime de cestiuni urginti de deslegatu; considerandu ca sinodulu chiar in sedintia de eri a sustienutu conclusulu din anulu trecut privitoriu la fondurile comune, prin care se decide impartirea fondurilor, si in fine

considerandu cumca propunerea dnului V. Babesiu este conditionata dela unu eventualu decisu alu congresului nationalu ce se va tienea in viitoriu, propunu

ca propunerea dnului V. Babesiu ca una ce este contraria conclusulu sinodalu, primitu deja, ca una pre timpuria basata pre supositiune — se nu se iee la desbatere meritoria, ci se se treca la ordinea dilei.

Ambele aceste propuneri se submitu din partea presidiulu votarei nominale — facendu-se votarea,

Se primesce propunerea lui Parteniu Cosma cu 26 voturi contra a lui V. Babesiu care intruni numai 18 voturi.

Nr. 139. a II-a propunere a lui Vincentiu Babesiu este:

Din consideratiune ca venitul fondului bisericescu comunu deja a ajunsu la frumoasa suma de aproape 30000 fl. v. a. era de alta parte ca lipsele diecesei, mai vertosu lipsele de mediloce pentru cultur'a poporului, anume pentru crescerea de clerici si de invetiatori buni — au devenitu forte adencu sentite, in catu ea ni amenintia cu dauna nereparabila cauz'a cea maisanta a biserice si a scolei, propune:

A se incuvintia, ca in contielegere cu dieces'a Caransebesiu inca in anulu acest'a din venitul fondului bisericescu comunu de ocamdata un'a a trei'a parte, era mai incolo cerendu trebuinti'a pana la jumetate se se dee ambeloru diecese in proportiunea sufleteloru, anume in cuota de $\frac{3}{5}$ pentru Aradu si $\frac{2}{5}$ pentru Caransebesiu. Restulu capitalisanduse si mai departe; era sum'a ce se va veni in partea acestei diecese se se primisca de epitropi'a consistoriulu aradanu, si se se foloscsca spre scopulu mai susamintitu, in mesura neaperatu receruta, facendu-se despre intrebuintiare specialu reportu justificatoriu la sinodulu anului viitoriu. —

In faci'a conclusulu de mai nainte, membrulu Babesiu afla ca acesta propunere a sa daca s'ar primi, ar poté prejudeca comuniunei de dreptu a fondurilor la casulu candu s'ar decretá impartirea fondurilor, seu s'ar protrage regularea definitiva a dreptulu asupra fondurilor, deci din aceste consideratiuni, nu pote a-si sustiene acesta propunere fiindu-ca nu pote lua raspunderea pentru consecintie; membrulu Vasiliu Paguba declara: a sustiene elu de a sa propunerea, dreptu ce

Sinodulu decide a se primi acesta propunere, inse in conformitate cu emendamentulu facutu din partea lui Ioane Popoviciu-Desseanu, cumca la impartirea fondurilor comune bisericesci, acesta cheia nu pote se prejudece.

Nr. 140 Vine la ordinea dilei reportulu comisiunii de scole, care prin referintele seu Vasiliu Paguba, cu privire la relatiunea

senatulu de scole ce atinge spesele de cultu si invetiamentu din comitatulu Aradului, propune si sinodulu

decide: Consistoriulu se cerce a-si castigá convingere ca organele administrative observa decisu comitatensu din 1-a Octobre an. tr. Nr. 445 si in casu de lipsa se urgeza la auctoritatea comitatensa esecutarea decisulu citatu.

Nr. 141. Cu privire la relatiunea senatulu de scole de sub 2, incatu privesce remunstratiunea pentru salariile invetiatoresci din cottulu Timisiului, comisiunea propune si in conglasuire cu emendamentulu facutu din partea lui Moise Bocsianu, sinodulu

decide: Se insarcina Consistoriulu a comunica generalmente organeloru sale rescriptulu ministerialu din 7. Septembrie an. trecut Nr. 21104 incatu se referesce la obligamentulu organeloru politice a intinde mana de ajutoriu la incassarea speselor de cultu si invetiamentu.

Nr. 142. Referitoriu la infintiarea scoleloru tractuale cu deosebita privire la necesitatile agriculturii punct. 3. comisiunea propune, si sinodulu

decide: Prelanga sustienerea dispusetiuneloru sinodali de pana acum se ascépta, ca in acesta privintia se se pronuncia respicatu pana la sinodulu eparchialu prossimu mai vertosu sinodele protopresbiterali din Aradu, Chisineu, Lipova, B.-Comlosiu si Temisióra.

Nr. 143. Referitoriu la infintiarea alumneulu in Aradu, punct. 4. rel. senat. acolariu, comisiunea propune si sinodulu

Primesce a se lua spre scire, cu adausulu ca asta cauza se va considerá la edificarea institutulu de preparandia si teologia.

Nr. 144. Referitoriu la infintiarea scoleloru paralele punct. 5 din relatiunea senatulu de scole, comisiunea propune si

Sinodulu ie cu placere la cunosciintia rezultatele obtienute in interesulu invetiamentulu in comunele Aradu, Girocu, Janova si Beregseu; er incatu privesce celelalte comune neprovadiute cu numerulu necesariu de scole paralele, se se urgeze infintiarea loru, — reprobanduse negligniti'a comuneloru, B.-Comlosiu, Otlac'a, Sicalu, documentata facia de cestiunea acest'a vitala, indatorinduse protopresviteratele respective a procede in solidaritate cu inspectorii tractuali in cauz'a acest'a.

Nr. 145. Referitoriu la pensiunarea invetiatoriloru cu privire la proiectulu de lege facutu din partea statulu totu in acestu obieptu

Comisiunea propune:

Prelanga sustienerea in vigore a celoru dispuse prin decisu sinodalu 189 anulu trecut, conditionata dela dispusetiunile congresulu in acesta privintia, se indruma consistoriulu pre langa mantienerea pensionarei confesionale a invetiatoriloru, desbatendu si prelucrandu statutulu de pensiunare, se-lu aduca fora amanare in conformitate in partile esentiale cu proiectulu de lege referitoriu la pensiunea invetiatoriloru din partea statulu, si punendulu fora de amenare in lucrare, se faca in casu de ar vedea asigurata pensiunea in mesura receruta in meritulu si direptiunea acest'a, la timpulu seu aratare inaltulu ministeriu reg. ung.

Totu referitoriu la pensiunarea invetiatoriloru, Demetriu Bonciu propune:

Se declara sinodulu ca Eparchi'a aradana ne fiindu in pusetiune a coresponde conditiuneloru §-lui 31 din proiectulu de lege despre pensiunea invetiatoriloru poporali, supune invetiatorii sei proprii dispusetiuniloru amintitulu proiectu de lege.

In fine totu in cestiunea acest'a Vincentiu Babesiu face urmatoarea propunere:

Considerandu ca proiectulu de lege dispune si in privintia invetiatoriloru nostri, taiendu in dreptulu de autonomi'a nostra, dispune mai de parte de banii publici in mesura abundante, si acest'a, fora ascultarea nostra, asupra intereseloru nostre speciali, dispune astfelu incatu statoresce conditiuni atatu de grele, carora noi, daca am vrea a ne subtrage dela dispusetiunile legei precum ni concede §. 31. in alineu ultima, neci de cum nu potemu coresponde:

Acestu sinodu declara a nu fi in stare de a lua o decisiune conforma interesulu autonomiei nostre bisericesci, ci se

marginesce a recomandá caus'a atentiunei si eventualei deliberatiuni a Congresului prossimu, cu atátu mai vertosu, cáci se si recere luarea de pusestiune pentru intréga provintia metropolitana.

De altmintrea avendu totusi detorintia de a profitá de timpulu ce mai remane, consistoriulu Aradanu se insarcinédia, a se pune in data in contielegere cu celelalte consistorie asupra causei, si precátu ar fi in stare a combiná unu votu comunu uniformu, a procede dupa acel'a spre salvarea intereselorú nóstre in terminulu legalu.

Sinodulu primesce numai propunerea lui Vincentiu Babesiu.

Nr. 146. Referitoriu la pregatirea cátorva individi pentru posturile de profesori, comissiunea propune si sinodulu

decide a se sustienea conclusulu din anulu trecutú adusu in caus'a acést'a.

Nr. 147. Referitoriu la organizarea definitiva a inspectoriloru scolari cu salarie sistematisate si regularea acelor'a, comissiunea propune:

a) Acelu inspectoru, carele intr'o cauza cutarea va asceptá dela consistoriú trei ursorie, intre cari se fie unu intervalu barem de 7 dile, fora se dee vreunu respunsu, consistoriulu numai decátu se-lu dimisioneze din acestu postu onorificu.

b) Sè se prelimineze pe viitoriu in bugetu o suma de 1360 fl. adeca câte 4 fl. de scóla, dreptu onorariu fiesce caruia inspectore, in care onorariu se cuprinde spelele scripturistice si acelea ale inspectiunei de scóle.

c) Acolo unde sínódele protopresviterali nu vor fi in stare a se intruní regulatu, prin urmare nu s'ar potea pronuncia despre starea inspectiunei scolare, comitetulu protopresviteralu e detoriu a innaintá consistoriulu respectivu reportu in privinti'a acést'a.

Facia de acést'a popunere a comissiunei, Ioane Popovicu Desseanu face si sinodulu primesce urmat. contra propunere:

Consistoriulu se indruma a luá sub revisiune organismulu de pana aci a inspectoriloru scolari, si a-lu prelucrá astfeliu ca functiunea gratuita a inspectoriloru se fia mai usióra si practicabila.

Fiindu timpulú innaintatu siedinti'a se radica anuciandu-se cea urmatóre pre astadi la 4 óre dupa médiadi.

Acestu protocolu s'a cetitu si s'a autenticatu in comissiune conformu decisului de sub nr. 191.

Presiedinte

Ioanu Metianu, m. p.
Episcopu.

Georgiu Feieru m. p.
notariu.

Vasilu Paguba, m. p.

Petru Petrovicu, m. p.

Georgiu Pop'a, m. p.

CONCURSU. 1

Prin renuntatiunea invetiatoriulu, devenindu statiunea vacanta in comun'a Remetea-Timisiana, se deschide concursu pe 29. Iuniu a. c. st. vechiu, candu se va tienea si alegerea.

Emolumintele acestei statiuni invetiatoresci suntu: 200 fl. v. a. in bani gata, 30. chible gráu, 30. chible cu cucurudiu, 3. lantia de pamentu aratoriu, 2. lantia livedie, o gradina estravilana de $\frac{1}{2}$ lantiu, si alta gradina intravilana totu de $\frac{1}{2}$ lantiu, precum si stóla cuvenita dela inmormantari si alte functiuni bisericesci.

Doritorii i-si voru adresá petitiuniile catra comitetulu parochialu scrise cu man'a loru propria si le voru indreptá timpuriu respectivulu Inspectoru cercualu, Domnului Luca Calaceanu, in Timisióra suburbiulu Iosefinu Nr 97.

Recurrentii voru avea a se aretá in vre-o Dumineca séu serbatóre in biserica spre a-si dovedí desteritatea in cantarile bisericesci si in tipicu.

Petitiuniile au se fie prevediute cu testimoniu de preparandia, testimoniu de cualificatiune, estrasu din protocolulu de botezu si atestate de portarea morala si politica.

Remetea in 21. Mai 1875.

Comitetulu parochialu.

Cu intelegerea Domnului inspectoru Luca Calaceanu.

Cu tipariulu lui Stefanu Gyulai. — Proprietatea si editur'a diecesei aradane — Redactoru. **Vincentiu Mangra.**

Nr. 1218.

Licitatiune.

Lucrarile de zidaritu, lemnaritu s. c. l. necesarie la edificarea institutului pedagogicu romanu gr. or. in Aradu pre piati'a Tököli, pre calea licitatiunei publice, ce se va tienea in fati'a locului la 20 Iuniu st. nou an, cur. (dumineca) se vor dá acelu intreprindietoriu, carele se va legatu a le esecutá mai eftinu. Planulu si conditiunile se potu vedea in cancelari'a episcopésca.

Aradu, 12 Iuniu nou 1875.

Directiunea cancelariei episcopesci.

Concursu 1

In urmare ordinatiunei Ilustritatei Sale Domnului Episcopu diecesanu din 8 Maiu a. c. Nr. 711. Pres. se deschide concursu:

1. pentru parochi'a Dobresciului. Emolumintele: 1 sesiune pamentu, cátvá biru dela 29 numere si ceva stóla. Preotulu respectivu are a provedé si invetiamentulu, emolumintele suntu: dela 29 numere 29 fl. 3 jugere pamentu aratoriu, $\frac{1}{2}$ jugeru gradina intravilana, si cuartiru liberu.

2. Chisdi'a, numere 16 si acelea dubie, emolumintele: 1 sesiune pamentu, ceva stóla; pentru invetiamentu 1 $\frac{1}{4}$ jugeru livada, $\frac{1}{2}$ jugeru gradina, cuartiru liberu.

3. Grosiu, 62 numere, dela toti numerii 1 mesura cucurudiu, stóla indatinata, 1 sesiune pamentu.

Doritorii de a ocupá pomenitele statiuni sunt avisati a-si tramite recursele sale adresate in modulu prescriisu subscrisului in Lipov'a.

Díu'a alegerei pentru Dobresci 29 Iuniu.
pentru Grosiu 24 Iuniu.
pentru Chisdia 6 Iuliu.
Lipov'a 29 Maiu 1875.

In contielegere cu mine Ioanu Tieranu, protopopu

Concursu 3

Pentru indeplinirea parochieloru vacante din protopresbiteratulu Oradii-mari, si anume: 1. Pentru Darvasu. Emolumintele sunt: 1 sessia de pamentu (40 de jugere) 10 jugere pasciune séu arenda 50 fl; 20. de cubule de bucate, $\frac{1}{2}$ de gráu, $\frac{1}{2}$ ordiu, stólele indatinate dela 70 de familii. Cortelu liberu cu tóte aparatele, bine prevediutu. Terminulu alegerii se defige pe $\frac{2}{14}$ Iuniu a. c. adeca a dou'a dí dupa Rusalii.

2. Pentru Gyepiu. Emolumintele sunt: 20 de jugere da pamentu aratoriu, 4 jugere de cosaleu, 20 de cubule de gráu, stólele indatinate dela 150 de familii, cortelu liberu, tóte bine gátite, o gradina buna de lucerna. Terminulu alegerei se defige pe $\frac{5}{17}$ Iuniu a. c. adeca joi dupa Rusalii.

3. Pentru M. Lazuri si filial'a Calea-mare. Emolumintele sunt: 12 lantiuri de pamentu aretoriu, si 4 holde cosaleu, birulu dela amendóue comunele, 36 de cubule, $\frac{1}{2}$ gráu $\frac{1}{2}$ cucurudiu, stólele indatinate dela 200 de numere, cuartiru liberu cu lacuintia in M. Lazuri. Terminulu de alegere se defige in M. Lazuri pe $\frac{5}{20}$ Iuniu a. c. adeca Duminec'a 1 dupa Rusalii (Duminec'a tuturoru Santiloru.)

Doritorii de a recurge, la un'a dintre acestea trei parochii, au a se infatiosá intru un'a din Dumineci séu serbatori ce vor se urmedie, spre a-si aretá desteritatea sa in cantarile bisericesci, respective in slujbele preotiesci.

Avendu fiesce-care recurrentu, recursulu bine adonatu, cu tóte recerutele documinte in intielesulu statutului organicu comitetului purochialu intitulatu alu transpune la subscrisulu protopresbiteru alu Oradii-mari Simeonu Bica, pana in díu'a inainte de alegere.

Datu in Oradea-mare $\frac{14}{26}$ Maiu 1875.

Comitetulu parochialu.

In contielege cu mine Simeonu Bica. Protopres. Oradii-mari.